

[Søren Jensen (Hasseris).]

Det lange og grundige udvalgsarbejde er jo desværre endt med, at vi må erkende, at synspunkterne er så forskellige, at det ikke har været muligt at finde en koordination, som kunne samle den brede tilslutning, som jeg tror mange også uden for dette ting kunne have ønsket sig. Venstre havde helst set, at de problemer, som ikke-landmænds køb af landbrug har medført for de egentlige landmænd og i særdeleshed for de unge landmænd, var blevet løst gennem en forbedring af de finansielle vilkår for de yngre landmænd samt gennem en løsning af de skattemæssige problemer, som ofte er forbundet med ikke-landmænds køb og drift af landbrug. Desværre er det tilsyneladende ikke muligt at få ministeren eller flertallet med til en forbedring af lovgivningen for unge landmænds etablering, og tilmed har man på det seneste pålagt landbruget en særbeskatning, som man ikke kender i andre lande og erhverv. Det er en beskatning, som først og fremmest rammer landbougndommen. Dette har vakt en berettiget harme og protest fra landmændene over det ganske land, og vi forstår dem.

Venstre er imidlertid enig i, at der foreligger et problem i forbindelse med det stærkt stigende omfang af byboers køb af landbrug. Når byboerne i det sidste halve års tid står for køb af over 60 pct. af samtlige landbrug, så må alle erkende, at der er et problem.

Man må vel nok indskyde, at lige fra man begyndte at se ministerens forslag tone frem og så til i dag, er der vel også kommet ekstra skub i byboers køb. Det er forståeligt, at unge landmænd, som har tilbragt hele deres ungdom ved landbruget og har fået en landmandsuddannelse, og som selv skal skaffe kapital og dermed tage store kurstab for at få eget landbrug, føler sig klemte af denne udvikling. De fleste unge, som går til landbruget, gør det jo med forventninger om at få deres eget landbrug. Såfremt de unge landmænds muligheder for at få eget landbrug yderligere forringes, vil ungdommens interesse for at tage en landmandsuddannelse blive mindre og afvendingen på ny tage til. Vi kender eksempler nok på, at unge landmænd efter en endt praktisk-teoretisk landmandsuddannelse er søgt andre steder hen. I en årrække var det vel de øko-

nomiske konjunkturer inden for landbruget, der var hovedårsagen, men på det sidste er det nok ikke mindst skuffelse over den politik, som man har ført her i det danske folketing.

Sagen er jo den, at de unge landmænd ikke kan være med i konkurrencen om køb af landbrug sammen med de mere kapitalstærke, og de kan ej heller høste de samme skattemæssige fordele. Jeg forstår godt, at landbougndommen spørger: går vi og spiller tiden ved at uddanne os til landmænd, og er landbruget ved at være et lukket land for os, som har brugt vor ungdom til at få en landmandsuddannelse? På alle andre områder plejer man at lægge vægt på uddannelsen, og man undres over den ringe vægt, som flertallet i forbindelse med denne lovgivning tillægger landmandsuddannelsen og dens betydning for landbruget som erhverv også på længere sigt.

Derfor har venstre stillet ændringsforslag nr. 18 og 20, hvor vi i stedet for krav om bopælspligt stiller krav om, at erhververen enten opfylder visse krav om såvel praktisk som teoretisk landmandsuddannelse eller tager landbrug som hovederhverv. Ændringsforslagene tilsigter, at landmænd og unge med en landmandsuddannelse får en fortrinnsstilling ved erhvervelse af landbrugsejendomme og suppleringsjord. Venstres forslag lukker dermed ikke for nogen. Enhver, der vil tage landbrug som hovederhverv, kan efter venstres ændringsforslag etablere sig som landmand, men han må drive landbrug på lige vilkår med andre landmænd. Dermed er ingen stavnsbundet til landbrug. Såfremt vedkommende taber lysten til landbruget, står det ham lige så frit for at sælge, som det stod ham at købe.

Vedrørende arv og familieoverdragelse mener venstre, at der bør bevares fuld frihed til at overdrage landbrug også til ikke-landmænd.

Endvidere bør tilladelse gives, såfremt erhververen har en betydelig praktisk landmandsuddannelse, eller såfremt det drejer sig om mindre, ukurante ejendomme, som mange byboere jo har en særlig interesse i at købe — og hvorfor skulle de ikke have lov til at købe de brug, som landmænd i almindelighed ikke har interesse i?

Med vore ændringsforslag har vi søgt at tilgodese dem, der har lyst til at blive land-